

Asia

Ti **Asia** ket ti kadakkelan ken kaaduan ti populasion a kontinente iti Daga, daytoy ket kangrunaan a mabirukan kadagiti akindaya ken akin-amianan a hemisperio. Urayno daytoy ket sakupenna laeng ti 8.7% iti dagup a kalawa ti rabaw iti Daga, daytoy ket buklenna ti 30% of iti kalawa ti daga iti Daga, ken historikal a balay iti kaaduan a populasion ti tao iti planeta (agdama nga agarup a 60%). Ti Asia ket saan laeng a naindayegan iti dagup a kadakkelnan ken populasion, ngem dagiti pay naisangayan a napusek ken dadakkel a pagtaengan ken dagiti pay nawatiwat a manmano a matagtagitao a rehion iti uneg ti kontinente iti 4.4 a bilion a tattao. Ti Asia ket mangipakpakita ti kapartak iti ekonomia (naisangayan iti Daya nga Asia) ken ti pay nakaradkada nga iya-adu ti populasion idi las-ud ti maika-20 a siglo, ngem ti dagup ti amin nga iya-adu ti populasion ket simmua manipud idin kadagiti natimbeng nga agpang iti lubong.^[3]

Dagiti pagbeddeng ti Asia ket naikeddeng babaen ti kultura, gapu ta awan ti nalawag a heograpikal a pannakaisina a nagbaetanna ken ti Europa, a no itipon dagitoy dua ket mangporma ti maysa nga agtultuloy a masa ti daga a tinawtawagan iti Eurasia. Dagiti kaaduan a naaw-awat a pagbeddeng a lugar ti Asia iti daya ti Kanal Suez, ti Karayan Ural, ken ti Banbantay Ural, ken iti abagatan ti Banbantay Kaukaso wenno ti Depresion Kuma–Manych) ken ti Kaspio ken Baybay Nangisit.^{[4][5]} Daytoy ket nabeddeng iti daya babaen ti Taaw Pasipiko, iti abagatan babaen ti Taaw Indiano ken iti amianan babaen ti Taaw Artiko.

No makita ti kadakkelnan ken dibersidad, ti konsepto iti Asia – ti nagan napetsaan manipud idi klasikal a kinaugma – ket mabalina a napudpudno a maibatay iti heograpia ti tao ngem ti pisikal a heograpia.^[6] Ti Asia ket nalatak nga agdumaduma iti ballasiw ken iti uneg dagiti rehionna no maibatay kadagiti etniko a grupo, dagiti kultura, dagiti enbironmento, dagiti ekonomia, dagiti historikal a pakaikabagian ken dagiti sistema ti gobierno.

Dagiti linaon

Panangipalawag ken dagiti pagbeddeng

Sistema ti tallo a kontinente ti Griego

Pagbeddenagn ti Asia–Europa

Pagbeddeng ti Asia–Oceania

Asia	
	
Kalawa	44,579,000 km ² (17,212,000 sq mi) ^[1]
Populasion	4,164,252,000 (Umuna) ^[2]
Densidad ti populasion	87/km ² (225/sq mi)
Nagan dagiti umili	Asiano, Taga-Asia
Pagpagilian	48 a kamkameng ti UN ken dadduma nga 6 nga estado (listaan ti pagpagilian)
Agkamkammatalek	Listaan <div>Akrotiri ken Dhekelia</div> <div>Teritorio ti Britania iti Taaw Indiano</div> <div>Isla Paskua</div> <div>Is-isla ti Cocos (Keeling)</div> <div>Hong Kong</div> <div>Macau</div>
Dagiti di mabigbigan a rehion	Listaan <div>Abkhazia</div> <div>Nagorno-Karabakh</div> <div>Akin-amianan a Cyprus</div>

Agdama a panangipalawag

Pakasaritaan

Politikal a heograpia

Dagiti nagibasaran

Bibliograpia

Adu pay a mabasbasa

Dagiti akinruar a silpo

Panangipalawag ken dagiti pagbeddeng

Sistema ti tallo a kontinente ti Griego

Ti pagbeddeng a nagbaetan ti Asia ken Europa ket historikalen a naikeddeng babaen dagiti Europeoano laeng.

Ti orihinal a panangigiddiat ti nagbaetan dagitoy dua ket inaramid idi dagiti taga-ugma a Griego. Inusarda ti Baybay Egeo, ti Dardanelos, ti Baybay ti Marmara, ti Bosporo, ti Baybay Nangisit, ti Kipet Kerch, ken ti Baybay ti Azov a kas pagbeddengana nagbaetan ti Asia ken Europa. Ti Nilo ket masansan idi a naus-usar a kas ti pagbeddeng a nagbaetan ti Asia ken Aprika (kalpasanna ket tinawagan iti Libia), urayno adda met dagiti Griego a heograpo a nangisingasing a ti Baybay Nalabbasit ket mangporma iti nasaysayaat a pagbeddeng.^[7] Ti Kanal Darius iti baetan ti Nilo ken ti Baybay Nalabbasit ket nangipakaammo iti adu a panaggigiddiat iti kapanunotan. Bababen ti Imperio a Romano, ti Karayan Don a mangibus iti Baybay Nangisit ket isu idi ti akinlaud a pagbeddeng ti Asia. Daytoy idi ti akin-amianan unay a madaliasat a punto iti aplaya ti Europa. Idi maika-15 a siglo ti Baybay Nalabbasit ket naipatakder a kas ti pagbeddeng a nagbaetan ti Aprika ken ti Asia, ken isu ti daytoy ti nangsukat iti Nilo.^[7]

Pagbeddenagn ti Asia–Europa

Ti Karayan Don ket nagbalin a saan a nasayaat kadagiti akin-amianan a Europeoano idi ni Pedro ti Natan-ok, ari ti Turay ti Rusia, idi inabakna dagiti kasuppiat a panagtunton ti Suesia ken ti Otomano nga Imperio kadagiti akindaya a daga, ken dagiti naarmasan a resistansia babaen dagiti tribu ti Siberia, ket nagsentisado ti baro a Ruso nga Imperio a nangipaattidog idia Banbantay Ural ken iti labesna, ket napundar idi 1721. Ti nangruna a heograpikal a teorista ti imperio ket pudno idi a ti dati a Sueko a balud ti gubat, a natiliw idia Gubat ti Poltava idi 1709 ken naidutok iti Tobolsk, nga isu idia ket naikameng iti taga-Siberia nga opisial a ni Pedro, ni Vasily Tatishchev, ken napalubosan iti nawaya a panagaramid kadagiti panagadal iti heograpia ken antropolohia iti panangisagana iti masakbayan a libro.

Abagatan nga Osetia
Taiwan

Sasao Listaan dagiti pagsasao

Dagiti sona ti oras UTC+2 aginggana iti UTC+12

TLD ti internet .asia

Dagiti kadakkelan a ciudad Listaan dagiti metropolitanano a lugar idia Asia babaen ti populasion
Listaan dagiti ciudad idia Asia

Listaan

	Tokyo
	Seoul
	Mumbai
	Dhaka
	Delhi
	Karachi
	Jakarta
	Osaka
	Shanghai
	Manila
	Hong Kong
	Tehran
	Chittagong
	Doha
	Beijing
	Guangzhou
	Taipei
	Bangkok
	Singapur
	Kuala Lumpur
	Siudad ti Ho Chi Minh
	Dubai

Idiay Suesia, iti lima a tawen kalpasan ti ipupusay ni Pedro, idi 1730, ni Philip Johan von Strahlenberg ket nangipablaak ti baro nga atlas a nangsisingsingasing a dagiti Ural a kas ti pagbeddeng ti Asia. Nagay-ayat met dagiti Ruso iti daytoy a konsepto, gapu ta mangpalubos met kaniada ti indentidad a Europa iti heograpia. Inrangarang ni Tatishchev nga isu ket nangisingasing ti kapapunotan kenni von Strahlenberg. Ti naudi a naibaga ket nangisingasing a ti Karayan Emba a kas ti akinbaba a pagbeddeng. Kadagiti napalabas a siglo adda met dagiti nadumaduma a naaramid a singasing aginggana idi ti Karayan Ural ket nagballigi idi tengnga ti maika-19 a siglo. Ti pagbeddeng ket naiyalisen babaen ti pueria manipud iti Baybay Nangisit idiay Baybay Kaspio kadagiti proyekto ti Karayan Ural.^[8] Kadagiti mapa iti dayta a paset ti panawen, ti Transkaukasia ket naibilbilang idi a kas Asia. Ti pannakainkorporado ti kaaduan iti rehion iti Kappon ti Sobiet ket natarawidwidan a nangiduron kadagiti pannakaimatangan ii pagbeddeng iti abagatan. Dagiti kultura ti Asia ket awan ti palubos a panangibaga iti daytoy a sistema iti panangikeddeng kadagiti maipagpagarup a pagbeddeng a mangisina kaniada iti Europa.

Ti proyeksion ti dua-puntos nga ekuidistansia ti Asia ken dagiti nakapalikmut a masa ti daga.

Pagbeddeng ti Asia–Oceania

Ti pagbeddeng a nagbaetan ti Asia ken ti nalukay ti pannakaipalawagna a rehion ti Oceania ket kadawyan a naikabil idiay Purpuro Malayo. Dagiti termino ti Abagatan a daya nga Asia ken Oceania, a naparnuay idi maika-19 a siglo, ket addan kadagiti adu nga aggigiddiat a heograpiko a kaibuksilan manipud idi pannakaparnuayda. Ti kangrunaan a banag iti panangikeddeng no ania nga is-isla iti Purpuro Malayo iti Asia ket ti ket ti pakabirukanen dagiti kolonial a tagikua dagiti nadumaduma nga imperio idiay (saan amin nga Europeoano). Ni Lewis ken ni Wigen ket nangiyunay-unay, a "Ti pannakaiyak-akikid ti 'Abagatan a daya nga Asia' kadagiti agdama a pagbeddenganna ket isu idi ti nain-inut a proseso."^[7]

Ti dibersidad ti puli ti tattao ti Asia, Nordisk familjebok (1904)

Agdama a panangipalawag

Ti Apro-Eurasia a naipakita iti berde

Ti heograpikal nga Asia ket ti kultural nga artipakto dagiti pinarnuay ti Europeoano iti lubong a naipang-al kadagiti sabali a kultura, ti maysa a saan nga umiso a konsepto a gapuanan ti endemiko a kontension no ania ti kaibuksilanna. Ti Asia ket dakdakkal ken adadu a nadumaduma iti kultura ngem ti Europa.^[9] Daytoy ket saan a husto a maitunos kadagiti kultural a pagbeddeng kadagiti bukodna a nadumaduma a kita ti konstituente.^[10]

Manipud idi panawen ni Herodotus ti minoridad kadagiti heograpo ket nanglikud iti sistema ti tallo a kontinente (Europa, Aprika, Asia) kadagiti batayan nga awan wenno awan ti adu a pisikal a panagsisina kaniada.^[6] Kas pagarigan, ni Apo Barry Cunliffe, ti emeritus a propesor ti Europeoano nga arkeolohia idiay Oxford, ket nangibagbaga a ti Europa ket heograpiko ken kultura laeng a "ti

akinlaud a nasyon ti kontinente ti Asia".^[11] Iti heograpia, ti Asia ket isu ti nangruna nga akindaya a konstituente ti kontinente ti Eurasia a ti Europa ti akin-amanan a laud a peninsula ti masa ti daga – wenna ti Apro-Eurasia; iti heolohia, ti Asia, Europa ken ti Aprika ket mangbukel ti agmaymaysa nga agtultuloy a masa ti daga (malaksid ti Kanal Suez) ken makibinningay ti sapasap a samang ti kontinente. Gangani amin ti Europa ken ti kaaduan a paset ti Asia ket mabirukan iti Eurasiano a Plata, a naisilpo iti abagatan babaen ti Arabiano ken Indiano a Plata ken kakuyogna ti akinadaya unay a paset ti Siberia (daya ti Kabambantayan Chersky) iti Plata ti Amianan nga Amerika.

Pakasaritaan

Ti pakasaritaan ti Asia ket mabalin a makita a kas dagiti naisangayan a pakasaritaan iti nadumaduma a kaarrubayan dagiti rehion ti aplaya: ti Daya nga Asia, Abagatan nga Asia, Abagatan a daya nga Asia ken ti Tengnga a Daya, a naisilpo babaen ti akin-uneg a masa dagiti estepa ti Sentral nga Asia.

Ti aplaya a kaarrubayan ket pagtaengan kadagiti kasapaan nga ammo a sibilisasion iti lubong, ti tunggal maysa kaniada ket nagpadpadur-as iti likmut dagiti nalames a ginget ti karayan. Dagiti sibilisasion idia Mesopotamia, ti Ginget Indus ken ti Huanghe ket makibinningay kadagitoy a pannakaipada. Dagitoy a sibilisasion ket mabalin a nakisinnukatda kadagiti teknolohia ken dagiti kapanunotan a kas ti matematika ken ti pilid. Dagiti dadduma pay a parnuay, a kas ti panagsurat, ket mabalin nga individual a napadur-as iti tunggal maysa a lugar. Dagiti siudad, dagiti estado ken dagiti imperio ket napadur-as kadagitoy a tanap.

Ti sentral a rehion ti estepa ket nabayagen a natagtagitao babaen dagiti aksaksakay ti kabalio a nomado a makaabot kadagiti amin a lugar ti Asia manipud kadagiti estepa. Ti kasapaan a postulado a panagpadakkel iti ruar ti estepa ket dagiti Indo-European, nga isuda ket nangiharwaras dagiti pagsasaoda idia Tengnga a Daya, Abagatan nga Asia, ken dagiti pagbeddengan ti Tsina, kadagiti nagtaengan dagiti Tokario. Ti akin-amanan unay a paset ti Asia, a mairaman iti kaaduan ti Siberia, ket kaaduan idi a saan a maserrekan babaen dagiti nomado ti estepa, gapu kadagiti napusek a kabakiran, klima ken tundra. Dagitoy a lugar ket nabatbati a manmano laeng a natagtagitao.

Ti sentro ken ti kaarrubayan ket kaaduan a naisinsina babaen dagiti bantay ken dagiti desierto. Dagiti bantay ti Kaukaso ken Himalaya ken dagiti desierto ti Karakum ken Gobi ket nangporma kadagiti paglappedan a narigat laeng a maballasiw dagiti agsaksakay iti kabalio iti estepa. Bayat a dagiti agtataeng iti siudad ket nasaysayaatanda iti teknolohia ken iti sosial, kadagiti adu a kaso marigatanda unay mangsalknib kadagiti aspeto ti militar kadagiti grupo ti aksaksakay manipud iti estepa. Nupay kasta, dagiti tanap ket awan unay ti makaanay a karuotan a mangsuporta iti dakkela pursa dagiti agkabkabalio; para iti daytoy ken dagiti sabali a rason, dagiti nomado ket pinarukmada ti Tsina, India, ken ti Tengnga a Daya ken kaaduan a nangamponda idi iti lokal ken dagiti nabakbaknang a kagimongan.

Ti Mongol nga Imperio, ca. 1300. Ti lugar ti kolor dapo ket ti naudi a Timurid nga Imperio.

Mapa ti Asia idi 1890

Ti Kalsada Seda ket nangikapet kadagiti adu a sibilisasion iti ballasiw ti Asia^[12]

Ti Islamiko a Kalipato ket innala ken tinurayanna met ti Tengnga a Daya ken ti Sentral nga Asia idi las-ud dagiti panagrukma ti Muslim iti maika-7 a siglo. Ti Mongol nga Imperio ket pinarukmana ti dakkel a paset ti Asia idi maika-13 a siglo, ti maysa a lugar a gumay-at manipud idia Tsina aginggana idia Europa. Sakbay ti panagraut dagiti Mongol, Songa Tsina ket naireporta nga addaan kadagiti agarup a 120 a riwriw nga umili; ti senso idi 1300 a sinaruno ti panagraut ket nangireporta ti agarup a 60 a riwriw a tattao.^[13]

Ti Nangisit a Patay, ti maysa kadagiti kakaruan a pandemia iti pakasaritaan ti tao, ket naipagpagarup a nagtaud kadagiti namaga a tanap ti sentral nga Asia, nga idia ket napan idia igid ti Kalsada Seda.^[14]

Ti Ruso nga Imperio ket nangrugi a nagpadakkel idia Asia manipud idi maika-17 a siglo, ken kanungpalan a nagtengngel iti amin a Siberia ken ti kaaduan ti Sentral nga Asia babaen ti patingga ti maika-19 a siglo. Ti Otomano nga Imperio ket tinengngelna ti Anatolia, ti Tengnga a Daya, Amianan nga Aprika ken dagiti Balkan manipud idi maika-16 a siglo ken ti masakbayan. Idi maika-17 a siglo, ti Manchu ket pinarukmana ti Tsina ken binagonna ti Qing a Dinastia. Idi maika-16 a siglo, ti Islamiko a Mughal nga Imperio ket tinengngelna iti kaaduan ti India.

Politikal a heograpia

<u>Wagayway</u>	<u>Eskudo</u>	<u>Nagan</u>	<u>Populasion</u>	<u>Kalawa (km²)</u>	<u>Kapitolio</u>
		<u>Apganistan</u>	30,419,928	647,500	<u>Kabul</u>
		<u>Armenia</u>	2,970,495	29,743	<u>Yerevan</u>
		<u>Azerbaijan</u> ^[15]	9,493,600	86,600	<u>Baku</u>
		<u>Bahrain</u>	1,248,348	760	<u>Manama</u>
		<u>Banglades</u>	150,039,000	147,570	<u>Dhaka</u>
		<u>Butan</u>	716,896	38,394	<u>Thimphu</u>
		<u>Brunei</u>	408,786	5,765	<u>Bandar Seri Begawan</u>
		<u>Myanmar</u>	54,584,650	676,578	<u>Naypyidaw</u>
		<u>Cambodia</u>	14,952,665	181,035	<u>Phnom Penh</u>
		<u>Tsína</u>	1,343,239,923	9,596,961	<u>Beijing</u>
		<u>Cyprus</u>	1,099,341	9,251	<u>Nicosia</u>
		<u>Daya a Timor</u>	1,143,667	14,874	<u>Dili</u>
		<u>Georgia</u> ^[16]	4,570,934	69,700	<u>Tbilisi</u>
		<u>India</u>	1,210,193,422	3,287,263	<u>New Delhi</u>
		<u>Indonesia</u>	248,645,008	1,904,569	<u>Jakarta</u>
		<u>Iran</u>	78,868,711	1,648,195	<u>Tehran</u>
		<u>Iraq</u>	31,129,225	438,317	<u>Baghdad</u>
		<u>Israel</u>	7,590,758	20,770	<u>Herusalem</u>
		<u>Hapon</u>	127,368,088	377,915	<u>Tokyo</u>
		<u>Hordania</u>	6,508,887	89,342	<u>Amman</u>
		<u>Kazakhstan</u>	17,522,010	2,724,900	<u>Astana</u>
		<u>Kuwait</u>	2,646,314	17,818	<u>Siudad ti Kuwait</u>
		<u>Kirgistan</u>	5,496,737	199,951	<u>Bishkek</u>
		<u>Laos</u>	6,586,266	236,800	<u>Vientiane</u>
		<u>Lebanon</u>	4,140,289	10,400	<u>Beirut</u>
		<u>Malaysia</u>	29,179,952	329,847	<u>Kuala Lumpur</u>
		<u>Maldibas</u>	394,451	298	<u>Malé</u>
		<u>Mongolia</u>	3,179,997	1,564,116	<u>Ulaanbaatar</u>
		<u>Nepal</u>	29,890,686	147,181	<u>Kathmandu</u>

		<u>Amianan a Korea</u>	24,589,122	120,538	<u>Pyongyang</u>
		<u>Oman</u>	3,090,150	309,500	<u>Muscat</u>
		<u>Pakistan</u>	190,291,129	796,095	<u>Islamabad</u>
		<u>Palestina</u>	4,279,699	6,220	<u>Gaza/Ramallah</u>
		<u>Filipinas</u>	100,875,600	300,000	<u>Manila</u>
		<u>Katar</u>	1,951,591	11,586	<u>Doha</u>
		<u>Rusia</u>	142,517,670	17,098,242	<u>Moscow</u>
		<u>Saudi Arabia</u>	26,534,504	2,149,690	<u>Riyadh</u>
		<u>Singapur</u>	5,353,494	697	<u>Singapur</u>
		<u>Sri Lanka</u>	21,481,334	65,610	<u>Colombo</u>
		<u>Abagatan a Korea</u>	50,004,441	100,210	<u>Seoul</u>
		<u>Siria</u>	22,530,746	185,180	<u>Damascus</u>
		<u>Taiwan (ROC)</u>	23,261,747	36,193	<u>Taipei</u>
		<u>Tajikistan</u>	7,768,385	143,100	<u>Dushanbe</u>
		<u>Tailandia</u>	67,091,089	513,120	<u>Bangkok</u>
		<u>Turkia^[17]</u>	79,749,461	783,562	<u>Ankara</u>
		<u>Turkmenistan</u>	5,054,828	488,100	<u>Ashgabat</u>
		<u>Dagiti Nagkaykaysa nga Emirato nga Arabo</u>	5,314,317	83,600	<u>Abu Dhabi</u>
		<u>Uzbekistan</u>	28,394,180	447,400	<u>Tashkent</u>
		<u>Bietnam</u>	91,519,289	331,212	<u>Hanoi</u>
		<u>Yemen</u>	24,771,809	527,968	<u>Sana'a</u>

Dagiti nagibasaran

1. *National Geographic Family Reference Atlas of the World*. Washington, D.C.: National Geographic Society (U.S.). 2006. p. 264.
2. "Continents of the World" (<http://www.worldatlas.com/geoquiz/thelist.htm>). *The List*. Worldatlas.com. Naiyarkibo (<https://web.archive.org/web/20110722181955/http://www.worldatlas.com/geoquiz/thelist.htm>) manipud iti kasisigud idi 22 Hulio 2011. Naala idi 25 Hulio 2011.
3. "Like herrings in a barrel" (http://www.economist.com/diversions/millennium/displayStory.cfm?Story_ID=346605). *The Economist*. The Economist online, The Economist Group (Millennium issue: Population). 23 Disiembre 1999..
4. "Asia" (<http://www.britannica.com/eb/article-9110518/Asia>). *eb.com*, *Encyclopædia Britannica*. Chicago: Encyclopædia Britannica, Inc. 2006.

5. *National Geographic Atlas of the World* (maika-7 nga ed.). Washington, DC: National Geographic. 1999. ISBN 978-0-7922-7528-2. "Europe" (pp. 68–9); "Asia" (pp. 90–1): "A commonly accepted division between Asia and Europe is formed by the Ural Mountains, Ural River, Caspian Sea, Caucasus Mountains, and the Black Sea with its outlets, the Bosphorus and Dardanelles."
6. "Asia" (<http://accessscience.com/abstract.aspx?id=054800&referURL=http%3a%2f%2faccessscience.com%2fcontent.aspx%3fid%3d054800>). *AccessScience*. McGraw-Hill. Naala idi 26 Hulio 2011.
7. Lewis & Wigen 1997, pp. 170–173
8. Lewis & Wigen 1997, pp. 27–28
9. Lewis & Wigen 1997, pp. 36–37
10. Lewis & Wigen 1997, pp. 7–9
11. Schwartz, Benjamin (Disiembre 2008). "Geography Is Destiny" (<http://www.theatlantic.com/doc/200812/editors-choice>). *The Atlantic*. Atlantic Magazine.
12. ANCIENT SILK ROAD TRAVELLERS (<http://www.silk-road.com/artl/srtravelmain.shtml>)
13. Ping-ti Ho. "An Estimate of the Total Population of Sung-Chin China", in *Études Song*, Series 1, No 1, (1970). pp. 33–53.
14. "BBC – History – Black Death" (http://www.bbc.co.uk/history/british/middle_ages/blackdisease_01.shtml). BBC. 17 Pebrero 2011.
15. Ti Azerbaijan ket transkontinental a pagilian.
16. Ti Georgia ket transkontinental a pagilian.
17. Rehion ti Akindaya a Trasia ti Turkia idia Europa. Isu a ti Turkia ket transkontinental a pagilian.

Bibliograpia

- Lewis, Martin W.; Wigen, Kären (1997). *The myth of continents: a critique of metageography*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press. ISBN 0-520-20743-2.
- Ventris, Michael; Chadwick, John (1973). *Documents in Mycenaean Greek* (2nd nga ed.). Cambridge: University Press.

Adu pay a mabasbasa

- Higham, Charles. *Encyclopedia of Ancient Asian Civilizations*. Facts on File library of world history. New York: Facts On File, 2004.
- Kamal, Niraj. "Arise Asia: Respond to White Peril". New Delhi: Wordsmith, 2002, ISBN 978-81-87412-08-3
- Kapadia, Feroz, and Mandira Mukherjee. *Encyclopaedia of Asian Culture and Society*. New Delhi: Anmol Publications, 1999.
- Levinson, David, and Karen Christensen. *Encyclopedia of Modern Asia*. New York: Charles Scribner's Sons, 2002.

Dagiti akinruar a silpo

 Midia a mainaig iti Asia iti Wikimedia Commons

 Pakaammo ti panagbiahe idia Asia manipud iti Wikivoyage (iti Ingles)

- "Display Maps" (http://eusoiils.jrc.ec.europa.eu/esdb_archive/EuDASM/asia/indexes/idx_country.htm). *The Soil Maps of Asia*. European Digital Archive of Soil Maps – EuDASM. Naala idi

26 Hulo 2011.

- "Asia Maps" (<http://www.lib.utexas.edu/maps/asia.html>). *Perry-Castañeda Library Map Collection*. University of Texas Libraries. Naiyarkibo (<https://web.archive.org/web/20110718061834/http://www.lib.utexas.edu/maps/asia.html>) manipud iti kasisigud idi 18 Hulo 2011. Naala idi 20 Hulo 2011.
- "Asia" (http://maps.bpl.org/search_advanced/?mtid=786). Norman B. Leventhal Map Center at the Boston Public Library. Naala idi 26 Hulo 2011.
- Bowring, Philp (12 Pebrero 1987). "What is Asia?" (http://afe.easia.columbia.edu/geography/geo_what.html). *Eastern Economic Review*. Columbia University Asia For Educators. **135** (7).

Naala manipud iti "<https://ilo.wikipedia.org/w/index.php?title=Asia&oldid=360935>"

Daytoy a panid ket naudi a naurnos idi 21 Hunio 2020, 18:40.

Ti teksto ket magun-od babaen ti Lisensia ti Creative Commons Attribution-ShareAlike; dagiti mainayon a termino ket mabalin pay a maipakat. Kitaen dagiti Termino ti Panagusar para kadagiti salaysay.